

Machiavellin ketut ja leijonat

Machiavellin teos *Ruhtinas* (1513) on ohjekirja hallitsijoille ja muille vallanpitäjille.

1. Alla on katkelmia teoksesta – päätele niiden ja muun tietosi perusteella, mikä on Machiavellin sanoman ydin.
2. Millainen on *Ruhtinaan* ihmiskuva?
3. Miksi *Ruhtinasta* ovat lukeneet myös ne hallitsijat, jotka eivät itse ole halunneet noudattaa sen ohjeita?

Luku XVIII, Missä määrin ruhtinaiden on pidettävä lupauksensa?

Jokainenhan käsittää, kuinka hyvä olisi, jos ruhtinas pitäisi lupauksensa ja toimisi muutenkin rehellisesti eikä petoksiin turvautuen. Kokemus on kuitenkin opettanut, että suurtekoja ovat tehneet nimenomaan ne ruhtinaat, jotka eivät ole pitäneet lukua lupauksistaan.

On syytä pitää mielessä, että maailmassa taistellaan kahdella tapaa, lakeihin tai raakaan voimaan turvautuen. Edellinen on ominainen ihmisille, jälkimmäinen eläimille. Ruhtinaan pitää osata käyttää sekä ihmisten että eläinten keinoja.

Eläimistä hänen tulee valita esikuvikseen sekä kettu että leijona, sillä leijona ei osaa yksin välttää ansoja, eikä kettu ole yksin turvassa susilta.

Jos kaikki ihmiset olisivat hyviä, tämä neuvo ei olisi paikallaan; Ne, jotka esiintyvät yksinomaan leijonan tavoin, eivät ymmärrä asemansa vaatimuksia. Mutta koska he ovat kelvottomia eivätkä itsekään pysy antamiensa lupausten takana, sinunkaan ei tarvitse kunnioittaa heille antamiasi lupauksia.

..... saatetaan osoittaa, että monet rauhansopimukset ja vakuutukset ovat rauenneet tyhjiin ruhtinaiden petollisuuden takia ja kuinka kaikkein kettumaisimmat ovat kiivenneet korkeimmalle.

Tällaiset ominaisuudet on vain osattava verhota hyvin; ruhtinaan tulee olla suuri teeskentelijä ja näyttelijä. Ihmiset ovat kyllä siksi yksinkertaisia ja siinä määrin kulloisenkin tilanteen orjia, että petollisesti toimiva löytää aina jonkun, joka on petettävissä.